

SÜLEYMAN MÜHRÜ

Elif Cambek Kesikoğlu

*...insanın, en üst düzeyde varlığının anlamını
tamamladığı bir mekandır şehir...*

Turgut Cansever

■ Mekânsızlığın içinden seslendim. Benim gibilerle dolu bir meydana. Sözcüklerim geri döndü. Ete! Ete! Ete ve kemiğe! Ete, kemiğe bürünmek, kendimi bulmak istiyorum! Sustum. Cevap bekledim. Zamanlı. Dinlemeye doyamayacağım kadar nahif, unutamayacağım kadar tanıdık bir ses işittim sonra. Ne dediğini anlayamıyordum. Te-dirginliğe kapıldım. Bir şey soruluyordu sanki. Anlamak için çabaladıkça varoluşsal sancılarımın sıtmasıyla sesin içinde kayboldum. Sonunda kıpırdadı dudaklarım. Evet, dedim: Söz! Yeniden sustuğumda meydana ortasında bir kapı belirdi. Önünde de koca bir saat. Yürüdüm, bedensiz. Saati kucağıma aldım, elsiz kolsuz. Geçtim kapıdan. Bir çıkış mıydı bu, giriş mi sezemedim.

Yine bir meydana buldum kendimi. Tanımıyordum ama olduğum yeri hemen bildim. Dünya toprağına gelmişim. Kapıyı arkamda bırakarak yürümeye devam ettim. Saatim kucağımda. Önümde güneşe doygun, tatlı bir yeşillik. Dünyanın her yanını görebilecekmişim denli düz ve bucaksız. Gözlerim insanları arıyordu. Ne gelen ne giden... Beklemeye koyuldum. Nice sonra sıkı sıkı kucakladığım saatimi hatırladım. Baktım, akrep ve yelkovan yerinden hiç kıpırdamıyordu. Yelkovanı tuttum. Yavaşça çevirdim. Akrep peşinden geliyordu. Ben çevirdikçe, çimenler kıpırdadı, güneş gökte yol aldı. Gitti ve döndü. Yelkovanı bıraktığım zaman Kâbil'i gördüm. Birkaç adım ötemde, ne yana gideceğini bulamayan âmâ gibi boşluğa takılı kalmıştı. Ellerinden damlayan kan yerde gölleniyordu. Toprakta yol buldu kendine. Yürüdü, yürüdü, yürüdü, bana değdi. Damarlarım beliriverdi. İçimde Habil'in kanı dolaşmaya başladı.

Küçük bir parçamla da olsa görünür olmak başımı döndürdü. Artık ne yapmam gerektiğini anlamıştım. Yelkovana yapıştım hemen. Büyük bir hızla çevirdim, çevirdikçe döndü dünya. Durduğumda bir vadinin başındaydım. Üç adam gördüm. İlki büyük, sağlam taşlar topluyordu. İkincisi toprağa su döküyor, çamur karıyordu. Üçüncüsü vadinin diğer ucundan onlara doğru yürüyordu. Seyre daldım. Yaşanacakların bana katacağı şeyleri merak ediyordum. Az sonra birinci adam diğerinin çamurundan alarak topladığı taşlarla duvar örmeye başladı. İkinci adam ise aynı çamurdan kuşlar yonttu ve onları güneşte kuruttu. Son kuş kurduğunda, örülen duvarlar da ufak, kare bir eve dönüşmüştü. Kuşçu, kuşların hepsini avucuna doldurdu. Derin bir nefes alarak üzerlerine üfledi. Can bulan kuşlar bir bir kanatlandı ellerinden. Evin üzerinde şakıyarak dönmeye başladılar. Aynı anda ben ilk defa dünya nefesini çektim içime. İşte, dedim, bu yaşamak, var olmak. Bu arada vadideki adam da evin önüne gelmişti. Çamura bulanmış ayakkabılarını çıkardı ve eğilerek eve girdi. Diğer ikisi de arkasından. Bu giriş bana kalbimi verdi. Bildim, ev benimdi. Varlığımı kaybetmemek için yaslandım duvarına kutsalımın.

Yelkovana döndüm. Rakamların üzerinden tek tek atlattım onu. Kaç beşi kaç dokuzu geride bıraktık. Evimin yanına evler kuruldu. Mabetler ve barınaklar. Benimki de dâhil olmak üzere yıkıldı hepsi yeniden. Yelkovan yürüdükçe değişti dünya. Obalar kuruldu. Tepesi bayraklı kaleler vardı. Onlar uçtu, şenlik çadırları kondu. Kazan kazan yemekler tüttü. Postlar ve sofralar. İçinde firavunlarıyla okyanuslar geçti üstümden. Her şey gelişinde ya da gidişinde bir hücremi bağışlıyordu. Durmak gerekir bazen. Durup nefes almak. İbreden elimi çektim, bir savaş meydanının tam ortasında. Kılıçlar ve kalkanlar. Oklar ve yaylar. Atlar ve deliler. Bağırarak istedim, durun, durun, yapmayın. Düyamazlardı. Akıllardaki sadece cenk. Kanım dona dona bakınırken biri düştü ayaklarının dibine. Göğsünün tam ortasında bir ok. Bu düşünüş bana bedenimi bahşetti. Sormadan edemedim. Varlığın hep bir bedeli mi vardı.

Bir bedene girmenin, ete kemiğe bürünmenin ağırlığı olabileceğini hiç düşünmemiştim. Yine de gülümseten yanı daha ağırdı. İbre dönmeli, dedim. Yelkovan emrimde. Güneş gitti gitti geldi ama bu defa eskiler silinmiyordu. Her şey üst üste geliyor, eziyor, kendinden öncekini toprağa toprağa sıkıştırıyordu. Ölüler ölülerini, evler çadırları, saraylar evleri, kiliseler tapınakları, camiler şadırvanları gömdü. Bunlar bana yabancı değil. Bir ruh iken, mekânın olmadığı o meydana dünyayı izliyor ve bu gördüklerimin hepsinin oluşuna zaten şahitlik ediyordum. Oradaki herkes seyirci olmaktan hoşnutken, benden başka kimsenin duymadığını sonradan anladığım sesler işitiyordum. Şöyle deniyordu: *İnsan bir damla kan yüzbinlerce endişedir.* İçime düşen kurtlar. İçime düşen kurtlar. Beni dünya toprağına dokunma arzusuyla yanıp tutuştu. Sokaklar, kubbeler, parklar, kuleler ne katar insana? Şimdi hepsi ayrı ayrı beni ben yapıyordu. Etrafımda farklı, yeni hayatlar ve şehirler büyük bir hızla kurulduca tamamlanıyordum, salıncaktaki çocuktan, sebilden, gökdelendeki kuştan, hastane duvarından... Bir süre sonra hız başımı döndürdü algılayamaz oldum

olanı biteni. Durdum. İşte bir meydan daha, şehri kucaklayan, gökyüzüne pencere açan. Etrafında konumlanarak merkezden dışa doğru genişleyen yapılar büyüleyiciydi. Kalbimden bedenime yayılan damarlara benziyordu. Birbirine bağlı sokakların labirenti çekiyordu beni. Şehrin hem içindeydim hem üzerinde. Meydanın orta yerinde bir kalabalık. Telaşlı ve tedirginlerdi. Oysa şöyle baktığımda yukarıdan, bir anlatıcının ağzını gözlüyorlardı kelimeleri yakalayabilmek için. Masal ya da şiir olabilirdi kapıldıkları şey. Aralarına karıştım. İnsanları yarararak anlatıcıya doğru ilerledim. Duymuştum, dedim kendi kendime, şiirler ve masallar en az şehirler kadar... Sona geldiğimde öylece kalakaldım. Anlatıcı toprağı kazıyordu. Kazdı, kazdı. *Sonra yarı beline kadar girdi çukura* ve şöyle dedi: *Beni öldürseniz de çıkmam buradan. Kemiklerim değişecek toz ve toprak olacak belki. Fakat değişmeyecek ruhum.* Sonra herkesin gözü önünde bir sütuna dönüştü. Bu dönüşüm bana...

Kalabalık dağıldığında ben hâlâ oradaydım. Sütuna sırtımı dayamış, kaldıramadığım bir yükten yorgun düşmüş gibi oturuyordum. Dönüşümün bana bahsettiği bir değil birçoktu. Onları isimlendirebilmek için bedenimin her yanında arayıştaydım ama bulamıyordum. Yalnızca varlıklarını hissediyordum. Parmak uçlarıma bağlanmış ipler gibi sıkıyorlardı ya da sırtıma batırılan iğneler gibiydiler. Daha birçok tanıma girebilirlerdi. Başaramayacağımı düşündüm. Onları hiç tanıyamayacağımı. Bundan böyle hep benimle kalacaklarına kanaat getirerek doğruldum. Gitme vaktiydi. İleriye, dedim; biraz daha ileriye. Doğru zamanda doğru yerde olmak gerek. Ancak o vakit fark ettim ki ellerim boş. Saatim yoktu. O olmadan ben nasıl? Dört yanı aramaya başladım. İnsanlar, dükkânlar, duvarlar, arabalar. Her şeye, her yere hızlı hızlı bakıyor, onu bulamıyordum. Ne yapacağımı bilememenin kucağında, yarım mı kaldım düşüncesinin eşliğindeyken karşı sokağın sonunda köşeyi dönen birini gördüm. Kucağında saatim. Koştum. Aynı yerden döndüğümde çoktan gözden kaybolmuştu.

Yürüdüm durmadan başıboş. Düşündüm durmadan onu. Zamanımı çalan, beni yarım bırakan insanı. Aradaki düğümü çözemedim. Artık hükmedebileceğim bir zamanım yoktu. Neyse ki, dedim, hâlâ bir mekânım var. Şehir bende, şehirdeyim. Sokakları arşınlarken yolum bir parka çıktı. Çimenlere oturdum. Ne yapacağımı bilemeden. Bir göz açıp kapayışım kaç dünya yılına denk geliyor, bilemeden. Karşılıklı seyrettim, etrafı inceledim. Her defasında değişti manzaram. Yine yollar açıldı, makinalar konuştu, insanlar bile uçtu gözlerinin önünde. Belli ki ben kaybettim diye, durmuyordu zaman. Yalnız artık anlayamıyordum bana bağışlananları.

Önümde ihtiyar bir adamla, bir çocuk geçti. El ele. Parkın kenarında yürüyorlardı. Çocuk ihtiyarı çekiştirerek karşılarda bir yeri işaret etti. Binalar, ağaçlar, direkler, kaldırımlar, yokuşlar, inşaatlar. Neyi gösterdiğini anlayamadım. İhtiyar, çocuğun önünde yavaşça çömeldi. Bir şeyler söyledi. Onlar böyle yaklaşıncaya ne kadar benzediklerini fark ettim. İhtiyar, çocukluğuyla konuşuyor gibiydi

ya da çocuk ihtiyarlığıyla. Onlarla bir karşılara baktım sonra, şehrin bedenini gördüm, dünyanın ete ve kemiğe bürünüşünü, dönüşüm ve değişimini. Özü-nü duyumsadım, taşını, toprağını, suyunu. Sütuna dönüşen anlatıcının sözle-ri içimde çınladı.

Nice sonra kendimi hatırlamak sokuldu bir yanımdan. Ellerimi gözlerimin hizasına kaldırdım, eski ve yorgundular. Onları öyle görünce, mekânsız mey-danımdaki var olma arzum yeniden kamçlandı. Çimenlerden telaşla kalktım. Benimki ya da değil, bir saat bulmalıydım. Koşar adım daldım sokaklara, cad-delere. Deli gibi etrafa bakınırken, bir arabaya çarptım. İki tekerlekli, uzun. Arabayı bir ucundan tutan adamı tanıdım. Hani durmamıştı zaman? Neyin nesi bu şimdi? Yanılsama? Yansıma? Hakikat? Bıaktım hepsini bir kenara, sen, dedim, benim saatimi çalmıştın. Hayır, dedi, ben hırsız değilim, eskiciyim. Ona inanmadım. Arabasının üzerindeki bütün o kırık dökük eşyayı karıştır-maya, birbirine katmaya başladım. Saatim gibi yuvarlak, ağır bir levhayı elime almıştım ki kolumdan tuttu, durdurdu beni. Saatini hiç görmedim, görsem de hatırlamam, belki satmışımdır. Sonra elimde kalan o şeye baktı, bana verebile-ceğini söyledi. Nedir, bu dedim. Süleyman mührü, dedi, ben mührü incelerken, iki sokak ötede bir saatçi olduğunu, istersem oradan kendime bir saat alabile-ceğimi anlattı ve aynı sakinlikle uzaklaştı yanımdan.

Dükkânın önüne geldiğimde yorgun, bitkindim. Vitrinde envaitürlü saat kar-şıladı beni. Onlardan birine nasıl ulaşabileceğimi bilmiyordum. Yelkovanlar bensiz koşuyordu. Akrepler bensiz yürüyordu. Bizi bir camekân ayırıyordu. Elimdeki mührü sıkıca kavradım. Ardından aynı kuvvetle savurdum onu. Parlak sırçalar her yana dağıldı. şehirler gömüldü sonra, şehirler kuruldu. Gö-müldü. Kuruldu.